

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 229g/2024 și nr. 106g/2025
privind excepțiile de neconstituționalitate a
articolului 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei
(contestarea paternității)

CHIȘINĂU

10 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 13 noiembrie 2024 și 30 aprilie 2025,

Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 10 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei, ridicate de dna avocat Arina Țurcan-Donțu, în interesele dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk, în dosarul nr. 2-19/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, și de dl avocat Artur Lungu, în interesele dlui Constantin Straistari, în dosarul nr. 2-153/2024, pendinte la Judecătoria Hâncești.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dl judecător Sergiu Suvac de la Judecătoria Chișinău și de dna judecător Silvia Gurițanu de la Judecătoria Hâncești, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, pe baza pct. 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, aprobat prin Decizia nr. AG-1 din 27 mai 2025, dosar căruia i-a atribuit numărul 229g/2024.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

Circumstanțele cauzei nr. 2-19/2022 (sesizarea nr. 229g/2024)

4. La 3 iunie 2011, dna Olga Movilă l-a născut pe V.M.

5. La 16 ianuarie 2015, Oficiul Stării Civile al municipiului Chișinău a înregistrat căsătoria încheiată între dna Olga Movilă și dl Zbigniew Stefan Blaszczyk.

6. Ulterior, dna Olga Movilă a formulat o acțiune în justiție împotriva dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei și

stabilirea domiciliului copilului minor cu mama. Dl Zbigniew Stefan Blaszczyk a formulat o cerere reconvențională, prin care a solicitat declararea nulității căsătoriei și nulității declarației autentificate notarial cu privire la înscrierea ca tată al copilului. În cadrul acțiunii reconvenționale au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Agenția Servicii Publice și dl notar Andrei Bazaochi.

7. La 2 august 2021, Judecătoria Chișinău a pronunțat o hotărâre prin care a desfăcut căsătoria dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk și a dnei Olga Movilă și a stabilit domiciliul copilului minor cu mama sa, Olga Movilă. Acțiunea reconvențională formulată de către dl Zbigniew Stefan Blaszczyk a fost respinsă.

8. La 30 decembrie 2021, dna Olga Movilă a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk prin care a solicitat încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor. La 3 aprilie 2023, dl Zbigniew Stefan Blaszczyk a formulat o cerere reconvențională cu privire la contestarea paternității.

9. În cadrul procesului, dna Olga Movilă a solicitat respingerea acțiunii reconvenționale pentru că, potrivit articolului 49 alin. (2) lit. b) din Codul familiei, dl Zbigniew Stefan Blaszczyk nu poate contesta paternitatea. Potrivit acestor prevederi, persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului, nu are dreptul să conteste paternitatea.

10. În cadrul procesului, dna avocat Arina Țurcan-Donțu a ridicat, în interesele dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk, excepția de neconstituționalitate a articolului 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei.

11. Printr-o încheiere din 24 octombrie 2024, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 2-153/2024 (sesizarea nr. 106g/2025)

12. La 22 martie 2010, dna Elena Badareu l-a născut pe B.S.

13. La 16 noiembrie 2012, dna Elena Badareu și dl Constantin Straistari s-au căsătorit.

14. La 18 iunie 2013, s-a născut cel de-al doilea copil pe nume M.S. Paternitatea copilului B.S. a fost recunoscută de către dl Constantin Straistari la 23 mai 2020.

15. Dna Elena Badareu a formulat o acțiune în justiție împotriva dlui Constantin Straistari prin care a solicitat desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama.

16. La 7 decembrie 2022, Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, a pronunțat o hotărâre prin care a desfăcut căsătoria dlui Constantin Straistari și a dnei Elena Badareu și a stabilit domiciliul copiilor minori cu mama.

17. La 24 aprilie 2024, dl Constantin Straistari a formulat o acțiune în justiție prin care contestă paternitatea sa în raport cu copiii B.S. și M.S. Dna Elena Badareu a formulat o cerere reconvențională prin care a solicitat încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

18. În cadrul procesului, dl avocat Artur Lungu a ridicat, în interesele dlui Constantin Straistari, excepția de neconstituționalitate a articolului 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei. Potrivit acestor prevederi, persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului, nu are dreptul să conteste paternitatea.

19. Printr-o încheiere din 23 aprilie 2025, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

20. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„[...]

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

[...]”

Articolul 16

Egalitatea

„[...]

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și

infrațiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

21. Prevederile relevante ale Codului familiei, adoptat prin Legea nr. 1316 din 26 octombrie 2000, sunt următoarele:

Articolul 49

Contestarea paternității (maternității)

„(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art.48⁵² și 48⁵³ din Codul civil.

(2) Cererea privind contestarea paternității (maternității) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre înscirerea privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.

(3) **Nu au dreptul să conteste paternitatea:**

a) soțul care și-a dat acordul scris la fecundarea artificială sau implantarea embrionului soției;

b) **persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului.”**

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor

Argumentele autoarei sesizării nr. 229g/2024

22. Autoarea excepției menționează că, potrivit prevederilor contestate, persoana care a fost înscrisă ca tată al copilului pe baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau pe baza declarației proprii nu are dreptul să conteste paternitatea, dacă în momentul depunerii/declarării acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului.

23. Autoarea excepției susține că deși scopul prevederilor în discuție este de a asigura o protecție eficientă a dreptului copilului la familie, acestea îngădesc accesul la justiție al persoanei care a fost înscrisă drept tată al copilului, deși știa că nu este tatăl firesc al copilului.

24. Totodată, autoarea menționează că prevederile contestate nu stabilesc excepții în vederea formulării unei acțiuni în justiție. În special când persoana înscrisă drept tată al copilului a fost indusă în eroare cu privire la conținutul declarației din motivul necunoașterii limbii sau faptul că nu a înțeles conținutul acordului semnat și consecințele acestuia.

25. Autoarea susține că prevederile contestate afectează articolele 16, 20 și 54 din Constituție.

Argumentele autorului sesizării nr. 106g/2025

26. Autorul excepției afirmă că copilul B.S. nu este copilul firesc al dlui Constantin Straistari, iar prin depunerea declarației de paternitate, cel din urmă nu a avut intenția de a-și stabili filiația biologică cu copilul.

27. Autorul excepției menționează că declarația de recunoaștere a paternității copilului B.S. este o declarație fictivă pentru că scopul depunerii acesteia de către dl Constantin Straistari a fost de a unifica familia și de a purta același nume de familie toți membrii familiei.

28. Având în vedere că căsătoria a fost desfăcută, iar relația dlui Constantin Straistari cu copilul B.S. s-a destrămat, autorul excepției susține că prevederile în discuție îl obligă să întrețină un copil care nu este al lui. Autorul afirmă că mijloacele financiare care urmează a fi încasate de la dl Constantin Straistari pentru întreținerea copilului îi afectează dreptul de proprietate.

29. Autorul susține că prevederile contestate afectează articolele 9, 16, 20 și 28 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

30. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

31. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul familiei, ține de competența Curții Constituționale.

32. Curtea observă că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de subiectele cărora li s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

33. Obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl constituie articolul 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei. Acest articol stabilește că persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii nu are dreptul să conteste paternitatea, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc (biologic) al copilului. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

34. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cadrul unor cauze civile care au ca obiect contestarea paternității. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzelor în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

35. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

36. Autorii excepțiilor de neconstituționalitate au menționat incidența articolelor 9 (*principiile fundamentale privind proprietatea*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 28 (*viața intimă, familială și privată*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

37. Referitor la incidența articolului 9 din Constituție, Curtea notează că acesta comportă un caracter general, reprezintă imperative care stau la baza celorlalte reglementări și nu poate fi invocat de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

38. Cu referire la incidența articolului 16 din Constituție, Curtea reiterează că acesta este incident numai atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat, precum și în cazul în care tratamentul diferențiat contestat se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

39. Curtea observă că autorii nu au motivat în ce măsură prevederile contestate afectează articolul 16 din Constituție, iar autorul sesizării nr.106g/2025, și dreptul de proprietate. Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, în lipsa unei argumentări, nu reprezintă critici de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16, DCC nr. 71 din 18 iunie 2024, § 19).

40. Referitor la incidența articolului 54 din Constituție, Curtea reiterează că acesta nu are o aplicabilitate independentă. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (DCC nr. 48 din 27 aprilie 2023, § 20).

41. Cu referire la incidența articolului 20 din Constituție, autorii excepțiilor susțin că prevederile contestate limitează accesul la justiție al persoanei care a fost înscrisă ca tată al copilului pe baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau pe baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului. În special, autoarea sesizării nr. 229g susține că prevederile contestate nu stabilesc excepții în cazul persoanei care a fost indusă în eroare sau care, din motive obiective (cum ar fi necunoașterea limbii), nu a înțeles conținutul acordului semnat.

42. Referitor la criticile avansate de autoarea sesizării nr. 229g, Curtea menționează următoarele.

43. Articolul 339 alin. (1) din Codul civil stabilește că actul juridic încheiat pe baza unei erori esențiale poate fi declarat nul de instanța de judecată dacă cealaltă parte sau terțul destinat al actului juridic unilateral știa sau, după caz, trebuia să știe despre această eroare. Alineatul (2) din același articol prevede că eroarea este esențială dacă la încheierea actului juridic a existat o falsă reprezentare referitoare la: a) natura actului juridic; b) calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic; c) cealaltă parte a actului juridic sau terțul beneficiar al actului juridic, în cazul în care identitatea sau calitățile acestora sunt hotărâtoare pentru încheierea actului juridic. De asemenea, actul juridic poate fi declarat nul de instanța de judecată și în cazul în care acesta a fost încheiat prin dol, prin violență și prin leziune (a se vedea articolele 341, 342 și 343 din Codul civil).

44. Așadar, dacă persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului pretinde că declarația de recunoaștere a paternității a fost afectată de vicii de consimțământ (eroare, dol, violență, leziune), aceasta poate formula o acțiune în justiție cu privire la nulitatea actului juridic. Prin urmare, Curtea reține că criticile avansate de autoarea sesizării nr. 229g în această parte exced prevederilor contestate din moment ce acestea stabilesc că autorul declarației de recunoaștere a paternității cunoaște că nu este tatăl biologic al copilului.

45. Referitor la celelalte critici de neconstituționalitate, Curtea menționează următoarele.

46. Articolul 20 din Constituție garantează accesul liber la justiție doar împotriva actelor care încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei. Accesul la justiție nu este unul absolut. Prin urmare, dreptul la un remediu judiciar este condiționat de existența unui drept încălcat prevăzut de lege.

47. Cu referire la articolul 28 din Constituție, Curtea amintește că acest articol protejează persoanele contra ingerințelor arbitrare ale puterii publice în dreptul lor la viața privată și la viața intimă (a se vedea DCC nr. 3 din 5 ianuarie 2021, § 31). Totodată, Curtea reține că dreptul la respectarea vieții private și de familie își are corespondent articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a subliniat că articolul 8 din Convenție impune ca autoritățile naționale să realizeze un echilibru corect între interesele copilului și cele ale părinților și că, la punerea în balanță a intereselor, trebuie să se acorde o importanță deosebită interesului superior al copilului, care, în funcție de natura și gravitatea lui, poate prevala asupra intereselor părinților (a se vedea *Abdi Ibrahim v. Norvegia* [MC], 10 decembrie 2021, § 145).

48. Cu referire la accesul la justiție în vederea contestării paternității, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mai multe cauze.

49. În cauza *Mizzi v. Malta*, din 12 ianuarie 2006, Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție, dat fiind faptul că imposibilitatea practică a reclamantului de a-și nega paternitatea i-a subminat, în esență, dreptul de acces la o instanță. Totodată, Curtea Europeană a mai hotărât că a fost încălcat articolul 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, având în vedere că nu se asigurase un echilibru corect între interesul general al apărării securității juridice a relațiilor de familie și dreptul reclamantului la revizuirea prezumției juridice a paternității sale în contextul probelor biologice (a se vedea §§ 78-82, 89, 112-115).

50. În cauza *Doktorov v. Bulgaria*, 5 aprilie 2018, reclamantul obținuse un raport ADN și încercase să inițieze proceduri judiciare în vederea contestării paternității, însă legislația națională nu prevedea astfel de proceduri. Curtea a recunoscut că această situație coincide cu obiectivul legislatorului de a menține stabilitatea relațiilor sociale, acordând prioritate originii juridice deja stabilite. Deși acceptă că aceasta este o justificare rezonabilă, Curtea a constatat că în situații precum cea de față trebuie stabilite și alte elemente, cum ar fi circumstanțele specifice ale cauzei și modul în care acestea au afectat fiecare dintre părțile implicate. Curtea a constatat că privarea reclamantului de orice posibilitate de a-i audia cauza și de a-i lua în considerare circumstanțele individuale nu a fost proporțională cu scopurile

legitime urmărite. Rezultă că nu s-a asigurat un echilibru corect între interesul general de protejare a securității juridice în relațiile sociale și afiliere, interesele celorlalte părți și, în special, ale copilului, și dreptul reclamantului de a-și revizui prezumția legală de paternitate în lumina circumstanțelor sale particulare (a se vedea § 32-33).

51. Pe de altă parte, Curtea Europeană a reamintit că o situație în care era imposibil să se acorde prioritate realității biologice asupra unei prezumții legale de paternitate nu era compatibilă cu obligația de a garanta respectarea efectivă a vieții private și de familie, chiar și ținând seama de marja de apreciere de care beneficiază statele (*Ostace v. România*, 25 februarie 2014, § 40).

52. Totuși, Curtea reține că prevederile contestate de autorii sesizărilor reglementează situații juridice diferite de cele examinate de Curtea Europeană. Prevederile contestate nu se referă la blocarea accesului la justiție în vederea răsturnării prezumțiilor legale de paternitate atunci când este imposibil ca soțul mamei să fie tatăl copilului, ci la imposibilitatea retractării unei declarații de recunoaștere a paternității pe cale judecătorească, atunci când autorul declarației știa că nu este tatăl fișec al copilului.

53. Cu titlu preliminar, Curtea notează că atunci când prezumțiile legale de paternitate nu sunt incidente, filiația față de copil poate fi stabilită prin recunoaștere sau pe cale judecătorească (a se vedea articolele 47 și 48 din Codul familiei). Articolul 49 alin. (1) din Cod stabilește că paternitatea poate fi contestată numai pe cale judecătorească de titularii acestui drept: persoanele înscrise drept tată sau mamă; persoanele care sunt mama sau tatăl fișec al copilului, copilul la atingerea majoratului, tutorele (curatorul) copilului. Coroborând prevederile alineatului (1) cu prevederile alineatului (2) din același articol, rezultă că acestea se referă la situația în care persoanei îi sunt aduse la cunoștință împrejurările ce o îndreptățesc să creadă că nu este tatăl copilului și, prin urmare, poate formula o acțiune în justiție pentru contestarea paternității.

54. Norma contestată de autori prevede o excepție de la această regulă, stabilind că persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului pe baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau pe baza declarației proprii, nu are dreptul să conteste paternitatea, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl fișec al copilului.

55. Din prevederile contestate rezultă că persoana care urmează a fi înscrisă drept tată al copilului trebuie să depună o declarație la serviciul de stare civilă prin care își manifestă univoc voința de a-și stabili filiația față de copilul mamei. Declarația de recunoaștere a paternității trebuie să fie făcută cu discernământ, iar autorul acesteia trebuie să aibă certitudinea că nu este tatăl biologic al copilului.

56. Curtea notează că persoana care consimte să-și stabilească filiația paternă față de copilul mamei, deși cunoaște că nu este copilul său biologic, trebuie să-și asume responsabilitatea și efectele care rezultă din această filiație, așa cum este prevăzut de Codul familiei.

57. Curtea subliniază că norma contestată trebuie să fie aplicată în sensul de a produce efectele juridice avute în vedere de legislator. Persoana nu poate pretinde accesul la justiție pentru a-și retracta propria declarație de

recunoaștere a paternității atunci când folosește prevederile contestate în alt scop decât acela pentru care au fost adoptate.

58. Dacă legislatorul ar permite revocarea unei astfel de declarații de paternitate de către autorul ei, fie pe cale judiciară, fie extrajudiciară, odată ce un copil a fost recunoscut, persoana își va putea retrage declarația de paternitate oricând din motive subiective. Curtea reține că acordarea unui asemenea drept persoanei care a fost înscrisă drept tată al copilului va fi contrar interesului superior al copilului și va avea un impact major asupra acestuia, afectând securitatea raporturilor juridice și certitudinea copilului privind identitatea sa personală.

59. Totodată, Curtea subliniază că interdicția de a contesta paternitatea în condițiile normei în discuție se referă doar la persoana înscrisă drept tată al copilului, prin recunoaștere, care cunoștea la acel moment că nu este tatăl biologic al copilului. Prin urmare, celelalte persoane menționate la alineatul (1) din aceeași normă: persoanele înscrise drept tată sau mamă; persoanele care sunt mama sau tatăl firesc al copilului; copilul la atingerea majoratului; tutorele (curatorul) copilului - au posibilitatea să formuleze o acțiune în justiție în vederea stabilirii filiației față de tatăl biologic și familia extinsă a acestuia, ca element care îi configurează identitatea.

60. Având în vedere modul în care legislatorul a conceput regimul filiației față de tată, Curtea constată că prevederile contestate protejează interesul superior al copilului. Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Organizația Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 408 din 12 decembrie 1990, prevede la articolul 3 alin. (1) că „în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala”.

61. Promovarea și protecția drepturilor copilului figurează și printre obiectivele Uniunii Europene, prioritatea cărora s-a consolidat prin Tratatul privind Uniunea Europeană, care a reglementat expres în articolul 3 alin. (3) (ex-articolul 2 TUE) că „Uniunea [...] promovează [...] protecția drepturilor copilului.” Aceste drepturi sunt, de altfel, înscrise și în Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, care în articolul 24 alineatul (2) prevede: „În toate acțiunile referitoare la copii, indiferent dacă sunt realizate de autorități publice sau de instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial.”, ceea ce face din interesul superior al copilului o prioritate pentru autoritățile publice.

62. Conform jurisprudenței constante a Curții Europene, „în toate deciziile privind copiii, interesul superior al acestora este de o importanță capitală. [...] Rezultă că statele au obligația de a plasa interesul superior al copilului, precum și pe cel al copiilor ca grup, în centrul tuturor deciziilor care afectează sănătatea și dezvoltarea lor” (*Neulinger și Shuruk v. Elveția* [MC], 6 iulie 2010, § 135, și *X v. Letonia* [MC], 26 noiembrie 2013, § 96; *Vavříčka și alții v. Republica Cehă* [MC], 8 aprilie 2021, §§ 287-288).

63. Așadar, Curtea admite că absența unui mecanism juridic care să îi permită persoanei să-și retracteze propria declarație referitoare la filiația față de copil este justificată de interesul legitim de a garanta securitatea juridică și

stabilitatea legăturilor de familie și, în mod special, de a proteja interesele copilului.

64. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în discuție nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) litera f) și 4 litera d), 37, 40 din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 49 alin. (3) lit. b) din Codul familiei, ridicate de dna avocat Arina Țurcan-Donțu, în interesele dlui Zbigniew Stefan Blaszczyk, în dosarul nr. 2-19/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central, și de dl avocat Artur Lungu, în interesele dlui Constantin Straistari, în dosarul nr. 2-153/2024, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul Leova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 10 iulie 2025
DCC nr. 79
Dosarul nr. 229g/2024*